

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	December 2024
Institution	Nordvestsjælland HF & VUC
Uddannelse	HF enkeltfag
Fag og niveau	Dansk A
Lærer	Charlotte Ingrid Aalborg
Hold	HhdaA124

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Intro til dansk - genrer og begreber
Titel 2	Retorik og argumentation
Titel 3	Romantikken
Titel 4	Det moderne gennembrud
Titel 5	Medier og kommunikation
Titel 6	Modernisme
Titel 7	Tendenser i nyere dansk litteratur
Titel 8	Skriftlighed I
Titel 9	Skriftlighed II

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

[Retur til forside](#)

Titel 1	Intro til dansk - genrer og begreber
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime, 2.udg., s. 8-12, 20-27, 29-33, 40-43, 46-49, 54-65, 71-73, 80-81, 104-108, 112-121, 141-143, 203-206, 209 og 217-218. • Grammatik for dummies -- Del 1 -- Ordklasser - YouTube <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Danish Mother Seeking</i>, reklamefilm 2009. • Helle Helle: <i>En stol for lidt</i>, 1996. • Peter Seeberg: <i>Støvsuger</i>, 1997. • H.C. Andersen: <i>Den lille pige med svovlstikkerne</i>, 1845.

	<ul style="list-style-type: none"> • Peter Adolphsen: <i>Madeleine eller Lille trist roman</i>, 1996. • Emil Aarestrup: <i>Angst</i>, 1848. • Anja Otterstrøm; <i>Sportsbutik</i>, 2010. • Thomas Korsgaard: <i>Elsker og elsker</i>, 2019. • Politi: Spritbilist stak af efter ulykke med såret kammerat (nyhed, Ritzau, 26. sep. 2021) • Selvvalgt værk. VÆRK
Omfang	Ca. 50 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Fakta og fiktion, fakta- og fiktionskontrakt. Introduktion til diverse analysebegreber (anvendt på novelle, digt, roman, nyhedsartikel). • skriftlighedsforløb: Præsentation, resumé, brug af citat samt grammatik om ordklasser, led og hoved- og ledsætninger. • Værklæsning (træning af analysebegreber + boganmeldelse).
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen er tilrettelagt i en 50/50 model og har været delt mellem 5 fremmøde lektioner og 5 LC/læringscenter-lektioner. I LC arbejder kursisterne alene eller i grupper med danskfaglige opgaver. I fremmødelektionerne er der både klasseundervisning, gruppearbejde og skriftligt arbejde.

[Retur til forside](#)

Titel 2	Retorik og argumentation
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime, 2.udg., s. 145-146, 150-167. • <i>Taler, der ændrede verden</i>, udsendelse fra DR, 2014. • Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i>, Systime, 2014-16, s. 73-76 (om Oplysningstiden). <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dronningens nytårstale den 31. december 2023. • Statsministerens nytårstale den 1. januar 2024. • Tale af gymnasieelev Jonas Krag ved Ungdommens folkemøde 2022. • Jacob Dall: Lad os stoppe karakterkrigen, debatindlæg 6. december 2014. • Mette Frederiksens 1. maj-tale 2016. • Ludvig Holberg, epistel nr. 395: Censur (1749). <p>Tekstuddrag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mette Frederiksen: tale ved kvindernes internationale kampdag d. 8. marts 2022. • Mikkel Krüger Andersen: tale til demonstration mod ny model til elevfordeling d. 7. juni 2022. • Mette Frederiksen: tale ved World Pride Copenhagen d. 21. august 2021. • Lars Løkke Rasmussen: tale ved Venstres landsmøde i 2010.
Omfang	Ca. 50 lektioner

Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Retorisk analyse: talesprog og skriftsprog, talegenrer, Ciceros pentagram, disposition og appelformer. • Argumentationsanalyse, herunder Toulmins argumentationsmodel, argumenttyper og argumentkneb. • Reklameanalyse, herunder billedanalyse, argumentation i reklamer, Laswells kommunikationsmodel, AIDA-modellen, Maslows behovspyramide. • Desuden fokus på ordklasser, tegnsætning og grammatik. • Viden om Holberg og Oplysningstiden ift. analyse af epistel samt som overgang til forløb 3 om Romantikken.
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 3	Romantikken
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime, 2.udg., s. 74-76. • Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i> (Systime, 2014-16), s. 91-114. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Schack Staffeldt: <i>Indvielsen</i>, 1802. • Adam Oehlenschläger: <i>Morgenvandring</i>, 1805. • H.C. Andersen: <i>Klokken</i>, 1845. • Adam Oehlenschläger: <i>Fædrelandssang (Der er et yndigt land)</i>, 1819. • Grundtvig: <i>Danmarks trøst</i>, 1820. • <i>The Danish way</i>, Carlsberg reklamefilm https://www.youtube.com/watch?v=jEKLwFdntPs). • Natasja: <i>Gi' mig Danmark tilbage</i> (https://www.youtube.com/watch?v=NONnUB-KcNZI). • H.C. Andersen: <i>Den lille pige med svovlstikkerne</i>, 1845 (også læst ift. forløb 1). • Emil Aarestrup: <i>Angst og Paa Sneen</i>, 1838. • St.St. Blicher: <i>Hosekræmmeren</i>, 1829. VÆRK
Omfang	Ca. 40 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Tematisk, historisk læsning. Litteraturanalyse, fortolkning og perspektivering. Genrekendskab. • At opnå kendskab til en række vigtige forfatterskikkelser samt at kunne se forbindelser til nutidens samfund.
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 4	Det moderne gennembrud
---------	-------------------------------

Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i>, Systime, 2014-16, s. 118-129; 270-273; 277-279. • Mimi Sørensen og Mads Rangvid: "Mande- og kvinderoller til debat" og "Arbejderne vinder frem i Brug litteraturhistorien", iBog, Systime. • <i>1800-tallet på vrangen 6 og 7</i> • <i>Øgendahl og de store forfattere: Henrik Pontoppidan + Herman Bang.</i> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Georg Brandes: af <i>Indledningsforelæsning til Hovedstrømninger af det 19de Aarhundredes Litteratur</i>, 3. nov. 1871. • Henrik Pontoppidan: uddrag <i>Lykke-Per</i> (hvor han vender hjem til sin barndomsby), 1898-1904. • Henrik Pontoppidan: <i>Ane-Mette</i>, 1887. • Amalie Skram: <i>Karens jul</i>, 1885 (norsk). • Victoria Benedictsson: <i>Sorg</i>, 1884 (svensk). • Henrik Ibsens <i>Et dukkehjem</i>, 1879. Set som tv-drama fra 1974 med Ghita Nørby i rollen som Nora. VÆRK • Herman Bang: "<i>Impressionisme</i>" - <i>En lille replik</i>, 1890. • Herman Bang: <i>Den sidste balkjole</i>, 1887. • Martin Andersen Nexø: uddrag <i>Pelle Erobreren – Den store kamp</i>, 1909. Gengivet i Mimi Sørensen og Mads Rangvid: <i>Brug litteraturhistorien</i>, iBog. • Johannes V. Jensen: <i>Arbejderen</i>, 1907. Gengivet i Mimi Sørensen og Mads Rangvid: <i>Brug litteraturhistorien</i>, iBog. <p>Billeder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erik Henningsens maleri <i>Summum jus, summa injuria. Barnemordet</i> fra 1886. • Theodor Philipsen (1840-1920): <i>Lange skygger. Kvæg på Saltholm</i>, ca. 1890. • Christoffer-Wilhelm Eckersberg: <i>Bella og Hanna. M.L. Nathansons ældste døtre</i>, 1820. • Bertha Wegmann: <i>Portræt af Jeanna Bauck</i>, 1881.
Omfang	Ca. 50 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Indføring i perioden og dens genrer, ismer, temaer (de tre K'er), skrivestil og sprog. • Litterær og sproglig analyse, billedanalyse (denotativ, konnotativ, tekstlig + virkemidler).
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 5	Medier og kommunikation
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ole Schultz Larsen: <i>Håndbog til dansk</i>, Systime, 2.udg., s. 179-182; 188-189; 198-219; 223-227; 231-232; 293-300.

	<ul style="list-style-type: none"> • Birgitte Darger og Kasper Lezuik Hansen: <i>Begreb og dansk</i>, Dlf. 2020, 2. udg., s. 117-121: <i>Samarbejde, høflighed og undertekst; At tabe ansigt</i>. • Raskins syv parametre • Gitte Horsbøl og Jette Meldgaard Harboe: <i>Den iscenesatte virkelighed</i>, iBog, Systime 2022: "Nyheder - fra monopol til mangfoldighed" og "Når nyheder deles". <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Uploadet</i>, kampagnefilm lavet af Medierådet for Børn og Unge, 2017. • <i>Profilbilleder</i>, uddrag fra Anonym: <i>Den lyserøde elefants guide til de sociale medier</i>, 2016. • <i>Skam dig, Emma</i>, dokumentar af Line Hoeck, 2015. • <i>Er private nøgenbilleder altid private?</i> Debat mellem Sørine Gotfredsen, præst og debattør, og Emma Holten, sendt i 2015 i Deadline på DR2. • <i>Drengen i kufferten</i>, kortfilm af Esben Toft Jacobsen, 2006. • <i>Strangers</i>, kortfilm, 2003. VÆRK • <i>Flugt</i>, dokumentar af Jonas Poher Rasmussen, 2021. VÆRK • Nyhedsindslag fra TV-avisen om Novo Nordisk (fra <i>Den iscenesatte virkelighed</i>, iBog, Systime 2022). • Agnete Finneemann Scheel: <i>Alle danske mink skal aflives af frygt for virusmutation</i>, nyhed, dr.dk indland, 4.11.2020. • Frederik Meldgaard Lauridsen: <i>Thomas Beck afliver 5.500 mink om dagen: »Jeg forstår ikke, det er slut«</i>, feature, information.dk, 13.12.2020. • <i>Brand raserede Sønderborgs næstældste bygninger</i>, nyhed, Ritzau/Jyske Vestkysten 3. februar 2020. • Herman Bang: <i>Branden</i>, reportage, 1884.
Omfang	Ca. 60 lektioner
Særlige fokus-punkter	<ul style="list-style-type: none"> • Sproghandlinger, facework samt begreberne frontstage/backstage, undertekst. • Dramaturgi og filmiske virkemidler. • Nyhedsformidling, nyhedskriterier, kilder, vinkling, avis- og dokumentargenrer. Indføring i genrerne med fokus på analyse og virkemidler. Kendskab til dagens mediebillede. • Fokus på brugen af fakta- og fiktionskoder i dokumentarfilm og journalistiske genrer. Analyse af nyhedsudsendelse og nyhedsindslag. • Egen produktion af kampagnevideo/undervisningsforløb og reportage.
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 6	Modernisme
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barbara Kjær-Hansen og Tinne Serup Bertelsen: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i>, Systime, 2014-16, s. 147-149; 156-166; 173-178; 181-183.

	<ul style="list-style-type: none"> • I Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Brug Litteraturhistorien</i>, iBog, Systime: "Efterkrigstiden: eftertanke og eksistentialisme" + Faktabokse om: Ekspressionisme; Konfrontationsmodernisme; Fremmedgørelse. <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tom Kristensen: <i>Det blomstrende slagsmål</i>, 1920. • Martin A. Hansen: <i>Roden</i>, 1961. • Karen Blixen: uddrag af <i>Babettes gæstebud</i>, 1958. Gengivet i Mads Rangvid og Mimi Sørensen: <i>Brug Litteraturhistorien</i>, iBog, Systime. • Klaus Rifbjerg: <i>Det er blevet os pålagt</i>, 1963. • Peter Seeberg: <i>Patienten</i>, 1962. • Michael Strunge: <i>SKRÅT OP</i>, 1980. • Michael Strunge: <i>Det kommende</i>, 1978. • Helle Helle: <i>Film</i>, 1996.
Omfang	Ca. 40 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Skrivestil og litteraturhistoriske karakteristika. • Ekspressionisme, eksistentialisme, konfrontationsmodernisme, postmodernisme, minimalisme
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 7	Tendenser i nyere dansk litteratur
Indhold	<p>Teori:</p> <p>I Bertelsen m.fl.: <i>Litteraturhistorien - på langs og på tværs</i>, Systime, s. 181-183; 191-192; 197-200; 211-212.</p> <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Glenn Bech: <i>Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet: Manifest</i>, 2022. VÆRK • Helle Malmvig: <i>er jeg berettiget til en traumatisk barndom Glenn Bech?</i> (Weekendavisen, 1. juni 2023) • Yahya Hassan: <i>BARNDOM</i>, 2013. • Leonora Christina Skov: uddrag af <i>Den der lever stille</i>, Politikens Forlag, 2018, s. 20-28.
Omfang	Ca. 30 lektioner
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Autofiktion • Samfundskritisk lyrik og prosa • Temaer: klasse, magt og sprog. • Repetition - fokus på mundtlig eksamen.
Væsentligste arbejdsformer	Se forløb 1

[Retur til forside](#)

Titel 8	Skriftlighed I
Indhold	<p>Teori: I forløbene skriftlighed I + II indgår teori fra Annette Nielsen et al: <i>Skriveøvelser til dansk</i> (Systime, 2016), s. 31-56.</p> <p>I forløbet Skriftlighed I er der arbejdet med skriftlighed, grammatik, genrebevidsthed m.m. via en blanding af opgaver målrettet skrivning af eksamensgenrerne samt kreative opgaver i undervisningen og mindre skriftlige afleveringer med tydeligt skrivestil-lads, bl.a. analyse og fortolkning, skrivning af taler, digt, reportage.</p> <p>Opgaverne er løst sideløbende med og i undervisningen og har således også fungeret som repetition/træning af stof, der er arbejdet med undervejs.</p>
Omfang	Anvendt uddannelsestid: fordybelsestid + 10-15 lektioner til grammatiske øvelser, in-troduktion til opgaver, forarbejde og feedbackaktiviteter i undervisningen.
Særlige fokus-punkter	Stilladsering af opgaveskrivning. skriftlig udarbejdelse af præsentation, resume, rede-gørelse, brug af citater m.m. Arbejde med typiske fejltper i afleveringer, herunder grammatisk korrekthed, retskrivning og tegnsætning.
Væsentligste ar-bejdsformer	Individuelle skriveopgaver. Feedback.

[Retur til forside](#)

Titel 9	Skriftlighed II
Indhold	<p>Teori:</p> <ul style="list-style-type: none"> • "Skriv en faglig artikel" fra <i>Guide til skriftlig dansk i HF</i> af Anders Østergaard, Sy-stime 2021. • <i>Gode råd om eksamensgenrerne analyserende artikel og debatterende artikel</i> af Jørn Ingemann Knudsen, dec. 2019 (dansksiderne.dk) • Restudy.dk - videoer om skriftlig eksamen og eksamensgenrerne. • Skriveskabeloner til de to eksamensgenrer. <p>Skriftlige afleveringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Den politiske tale</i>. Analyse af Johanne Schmidt-Nielsens 1. maj-tale i Fælledpar-ken 2016. Opgave 2 i det vejledende opgavesæt til eksamen i skriftlig dansk A på HF fra januar 2018. • <i>Fremstillinger af danskhed</i>. Analyse og fortolkning af Oehlenschlägers <i>Fædre-landssang</i>. Perspektivering til Grundtvigs <i>Danmarks Trøst</i>. • <i>Skildringer af kvinders livsbetingelser i Det Moderne Gennembrud</i>. Analyserende artikel med analyse af Herman Bangs novelle <i>En Historie fra Skumringen</i> 1880. • <i>Portrætter i dokumentarfilm</i>. OPGAVE 1 i stx-eksamenssættet fra august 2021. • <i>Hvad litteraturen kan betyde for os</i>. Opgave 3 i det vejledende opgavesæt 1 på HF fra august 2018. • Terminsprøve - valgfri opgave i eksamenshæfte Dansk A, december 2023.

	Opgavernes temaer har afsæt i undervisningsforløb og har således også fungeret som repetition/træning af stof, der er arbejdet med i forløbene.
Omfang	Anvendt uddannelsestid: fordybelsestid + ca. 10 lektioner til introduktion, forarbejde og feedbackaktiviteter i undervisningen.
Særlige fokus-punkter	<p>Introduktion til den skriftlige eksamen. Træning af eksamensgenrerne: analyserende og debatterende artikel. Information, stilladsering, råd og tips til den skriftlige eksamen.</p> <p>Arbejde med tekstens indhold og sprog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forståelse af krav til forskellige opgavegenrer • indledning og afslutning • ”den røde tråd” • indre tekstsammenhæng • ordforråd, danskfagligt sprog og formuleringer.
Væsentligste arbejdsformer	Fælles introduktion, individuelle skriveopgaver, mulighed for hjælp undervejs i skriveprocessen og individuel skriftlig feedback efter aflevering.